

महावृत्त

संपादक-अशोक हनवते.मो-9421094991,7264079990

लातूर वर्ष ४ थे अंक ९२ वा मंगळवार दि. १० सप्टेंबर २०२४ पृष्ठे ४

स्वागत मूल्य २ रु.

पर्यटनाला जावे तसे काँग्रेसचे आमदार मतदार संघात येतात त्यामुळे त्यांना जनतेचे प्रश्न, अडीअडचणी करा समजाणार

बोरी ते बिंदीहाळ रस्ता दिवाळीपर्यंत मंजूर करून घेणार-आ. रमेशआप्पा कराड

लातूर :- ज्यांचे कर्तव्य आहे त्यांनी दुर्लक्ष केले असले तरी लातूर तालुक्यातील मौजे बोरी - सलगरा - बोकनगाव - बिंदीहाळ रेस्यान्या दुवारेया झालेल्या रस्याच्या कामाला दिवाळीपर्यंत मंजूर घेऊन कॉप्रेसचे आमदार पर्यटनाला जावे तसे मुंबईनं बंग घेऊन मतदार संघात येतात त्यामुळे त्यांना सामान्य जनतेचे प्रश्न आणि अडीअडचणी करा समजाणार असे भाजपाचे नेते आ. रमेशआप्पा कराड यांनी बोलून दाखविले. लातूर ग्रामीण विधानसभा मतदार संघातील गावागावात वाडी वस्तीत जाऊन ग्रामस्थांशी चर्चा करावी, त्यांचे प्रश्न समजून घ्यावे, शक्य असलेले प्रश्न सोडवण्याचा प्रयत्न करावा यासाठी भाजपा नेते आ. रमेशआप्पा कराड यांनी सुरु केलेल्या संवाद अभियानास सर्वत्र मोठा प्रतिसाद मिळत असून रविवारी सलगरा, बिंदीहाळ, बोकनगाव, भाडावाव, येथील कार्यक्रमास महिला, पुरुषांसह सर्व स्तरातील नारीकानी मोठा प्रतिसाद दिला. यावेळी आ. कराड यांनी शासनाच्या विविध योजनांची माहिती देऊन ग्रामस्थांनी उपस्थित केलेल्या विविध प्रश्नांना अपेक्षित उत्तरे दिल्याने उपस्थित असून समाधान व्यक्त केले जात होते. संवाद दौरात आ. कराड यांच्या समवेत भाजपा किसान मोर्चाचे प्रदेश यासाठ्या विक्रमकाका शिंदे, लातूर तालुका अध्यक्ष वैभव सापोडे, भाजयुमोंचे तालुका अध्यक्ष संजय घासांडे, पाटील, विजय मलवाडे, पांडुरंग बालवाड, उमेश बेंडे, राम बंडपाले, मारुली शिंदे, सुरेश पाटील, रुपेश काळे, हनुमंत गव्हाणे, आदिनाथ मुळे, विलराज बोळंगे, चंद्रकांत पासम, सचिन साबदे यांच्यासह अनेक जण होते. त्या त्या गावात विविध विकास कामाचा लोकापूर्ण आणि शुभारंभ आ. कराड यांच्या हस्ते करण्यात आला. रमेशआप्पा किंठीकांच्या संवाद कार्यक्रमात बोलताना आ. रमेशआप्पा

पोलीस अधिकाऱ्यांना दारुवंदी बाबत कडक कार्यवाही करावी असाधा सुचना केल्या. सलगरा, ममदापूर येथील संगवाद कार्यक्रमात असाधा योजनेच्या पाची वेळेवर होत नाही असे काहींनी बोलून दाखविले तेव्हा राज्य शासनाकडून दर तीन महिन्यांचे पाचारे पैसे जिल्हा बैकेकडे दिले जातात मात्र जिल्हा बैकं जाणीवरुवर्क गोरगारीबांची अडवण्याकू करून त्या पैसाचे व्याज खात आहे. या बैकेचे अध्यक्ष निवडूण गेलेले कॉप्रेसचे आमदार आहेत हैचे दुर्दै आहे. बोकनगाव येथील खाली बाबत ग्रामस्थांशी तरीकीची विकासासाठी तीर्थक्षेत्र योजनेचा प्रस्ताव दाखल करा 'ब' दर्जा मिळून देऊ, असेही त्यांनी बोलून दाखवले.

सर्वच गावात ग्रामस्थांनी आ. कराड यांचे वाजत जागत जंगी स्वागत केले. या संवाद कार्यक्रमास सलगरा येथे माजी चैअरमन अणणाभाऊ हिप्लानारे, उपसर्वंच स्वरूप सांखुंखे, संजय सावंत मध्युकर गव्हाणे, खंडेराव पाटील, धीरज सपाटे, आकाश पवार, सोपान नरवटे, सदाशिव हिप्लानारे, बिंदीहाळ येथे सर्वंच पूनम कांबळे, मोहनराव शिंदे, गणेश काबळे, रमेश शेंडे, आत्माराम शिंदे, राम शेंडे, नरसिंग भोसले, शरद सांवंत, बोकनगाव येथे सर्वंच सुरेखा शास्मी, चंद्रमन अजय शिंदे, आत्माराम जाधव, गणेश बैंडे गांधार जाधव, तंतामुकीचे अध्यक्ष पंडित दाताळ, माजी सर्वंच प्रेमलता दाताळ, संध्या राजाराम शिंदे, गोविंद शिंदे, भालुवंद दाताळ लक्षण शिंदे भरत दाताळ, अजिराव पाटील, ममदापूर येथे अमोल शेळके, सविन पासमे, पदमाकर शिंदे, उद्धव गुरमे, ओम पासमे, ज्ञानेश शेळके, मारोती दोसरारे, निवृत्ती पासमे भाडावाव येथील कार्यक्रमास व्यंकट मोरे, अभिमन्यु डोपे, रमाकांत बसुपुरे, दत्ता मोरे, किशनराव डोपे, शिवाजीराव मोरे, बबूवान सिंदाळकर, चांगदेव डोपे यांच्यासह महिला, पुरुष, तरुण माठ्या संख्येने उपस्थित होते.

किंवट माहूर तालुक्यातील सरसकट शेतकऱ्यांना तातडीची आर्थिक मदत द्या!

आ. भीमराव केराम यांचे उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांना साकडे

किंवट विधानसभेचे आमदार भीमराव केराम यांनी २ सप्टेंबर दिले व दि ६ सप्टेंबर रोजी तातडीने मुंबई गाडू राज्याचे उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांची तालाताना नातालीची आद्यावत माहितीचे योजनेचे खासदार सुनील तटकरे यांनी किंवट माहूर तालुक्यातील नुकसानीची आद्यावत माहितीचे निवेदन सादर करून देवेंद्र फडणवीस यांच्याशी चर्चा केली. चर्चेदरम्यान त्यांनी किंवट विधानसभा क्षेत्रातील सरसकट शेतकऱ्यांना व पडऱ्यांचा झालेल्या घरांना राज्याच्या आपती विभागाकडून अर्थसहाय्य मंजूर करण्याची मागणी केली. या मागणीला सकारात्मक प्रतिसाद देत शेतकऱ्यांना सर्वतोपरी मदत करण्याचे आधारसन देवेंद्र फडणवीस यांनी दिल्याचे लोकापैण जनसंपर्क कार्यालयातून सांगण्यात आले आहे. किंवट विधानसभेचे आमदार भीमराव केराम यांनी २ सप्टेंबर रोजी राज्याचे मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांना पत्र दिले व दि ६ सप्टेंबर रोजी तातडीने मुंबई गाडू राज्याचे उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांची तालाताना नातालीची आद्यावत माहितीचे योजनेचे खासदार सुनील तटकरे यांनी किंवट माहूर तालुक्यातील नुकसानीची आद्यावत माहितीचे निवेदन सादर करून देवेंद्र फडणवीस यांच्याशी चर्चा केली. चर्चेदरम्यान त्यांनी किंवट विधानसभा क्षेत्रातील सरसकट शेतकऱ्यांना व पडऱ्यांचा झालेल्या घरांना राज्याच्या आपती विभागाकडून अर्थसहाय्य मंजूर करण्याची मागणी केली. या मागणीला सकारात्मक प्रतिसाद देत शेतकऱ्यांना सर्वतोपरी मदत करण्याचे आधारसन देवेंद्र फडणवीस यांनी दिल्याचे लोकापैण जनसंपर्क कार्यालयातून सांगण्यात आले आहे.

जागावाटपात सर्वांचा सन्मान करणार

मुंबई : गृहमंत्री अमित शाह यांच्यासोबत जागावाटपाबाबत चर्चा झाली असून सर्वांची सन्मानपूर्वक जागावाटप केली जाईल, एवढीच चर्चा यावेळी झाली. याबाबत स्वतः गृहमंत्री अमित शाह यांच्या दिवाली वैभवावारा बोरी सलगरा बोकनगाव बिंदीहाळ या रस्याच्या कामाला मंजूरी मिळून घेऊ, भाडावाव येथे महिलांनी लाडकी बहीण योजनेचे पैसे मिळाल्याचे समाधान व्यक्त करून एकही पात्र महिलांना वंचित राहणार नाही असे सांगून ग्रामस्थांनी विचारलेल्या प्रश्नावार बोलताना बोरी सलगरा बोकनगाव बिंदीहाळ या रस्याच्या कामाला मंजूरी मिळून घेऊ, भाडावाव येथे महिलांनी लाडकी बहीण योजनेचे पैसे मिळाल्याचे समाधान व्यक्त करून एकही पात्र महिलांना वंचित राहणार नाही असे सांगून ग्रामस्थांनी विचारलेल्या प्रश्नावार बोलताना बोरी सलगरा बोकनगाव बिंदीहाळ या रस्याच्या कामाला मंजूरी मिळून घेऊ, भाडावाव येथे महिलांनी लाडकी बहीण योजनेचे पैसे कपात करत असूल्याची तकार केली असता आ. रमेशआप्पा कराड यांनी जिल्हा बैकेच्या कार्यक्रमास व्यंकट केली असता आ. रमेशआप्पा केराम यांनी दिल्याचे लोकापैण जनसंपर्क कार्यालयातून सांगण्यात आले आहे. किंवट विधानसभेचे आमदार भीमराव केराम यांनी २ सप्टेंबर रोजी राज्याचे मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी किंवट विधानसभेचे आमदार भीमराव केराम यांनी २ सप्टेंबर रोजी तातडीने मुंबई गाडू राज्याचे उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांची तालाताना नातालीची आद्यावत माहितीचे योजनेचे खासदार सुनील तटकरे यांनी किंवट माहूर तालुक्यातील नुकसानीची आद्यावत माहितीचे निवेदन सादर करून देवेंद्र फडणवीस यांच्याशी चर्चा केली. चर्चेदरम्यान त्यांनी किंवट विधानसभा क्षेत्रातील सरसकट शेतकऱ्यांना व पडऱ्यांचा झालेल्या घरांना राज्याच्या आपती विभागाकडून अर्थसहाय्य मंजूर करण्याची मागणी केली. या मागणीला सकारात्मक प्रतिसाद देत शेतकऱ्यांना सर्वतोपरी मदत करण्याचे आधारसन देवेंद्र फडणवीस यांनी दिल्याचे लोकापैण जनसंपर्क कार्यालयातून सांगण्यात आले आहे. किंवट विधानसभेचे आमदार भीमराव केराम यांनी २ सप्टेंबर रोजी राज्याचे मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी किंवट विधानसभेचे आमदार भीमराव केराम यांनी २ सप्टेंबर रोजी तातडीने मुंबई गाडू राज्याचे उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांची तालाताना नातालीची आद्यावत माहितीचे योजनेचे खासदार सुनील तटकरे यांनी किंवट माहूर तालुक्यातील नुकसानीची आद्यावत माहितीचे निवेदन सादर करून देवेंद्र फडणवीस यांच्याशी चर्चा केली. चर्चेदरम्यान त्यांनी किंवट विधानसभा क्षेत्रातील सरसकट शेतकऱ्यांना व पडऱ्यांचा झालेल्या घरांना राज्याच्या आपती विभागाकडून अर्थसहाय्य मंजूर करण्याची मागणी केली. या मागणीला सकारात्मक प्रतिसाद देत शेतकऱ्यांना सर्वतोपरी मदत करण्याचे आधारसन देवेंद्र फडणवीस यांनी दिल्याचे लोकापैण जनसंपर्क कार्यालयातून सांगण्यात आले आहे. किंवट विधानसभेचे आमदार भीमराव केराम यांनी २ सप्टेंबर रोजी राज्याचे मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी किंवट विधानसभेचे आमदार भीमराव केराम यांनी २ सप्टेंबर रोजी तातडीने मुंबई गाडू राज्याचे उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांची तालाताना नातालीची आद्यावत माहितीचे योज

संपादकीय....

तक्यात-मक्यात

महाराष्ट्राच्या राजकारणातील त्यातही उत्तर महाराष्ट्रातील राजकारणातील एक प्रभावशाली नेते एकनाथ खडसे यांच्या सध्याच्या राजकीय वाटचालीबाबत निश्चितच संभ्रम निर्माण झाला आहे. कित्येक वर्षे भारतीय जनता पक्षासोबत असलेल्या आणि या पक्षाला महाराष्ट्रात वाढवण्यासाठी महत्त्वाची कामगिरी केलेल्या एकनाथ खडसे यांनी काही वर्षांपूर्वी राष्ट्रवादी काँग्रेसमध्ये प्रवेश केला होता. लोकसभा निवडणुकीपूर्वी त्यांनी पुन्हा एकदा राष्ट्रवादी काँग्रेसला रामराम ठोकून भाजपमध्ये आपण प्रवेश करत असल्याचे जाहीर केले होते. पण अद्यापही एकनाथ खडसे यांच्या भाजप प्रवेशाची अधिकृत घोषणा करण्यात आली नसल्याने खडसे नाराजही आहेत आणि अस्वस्थी आहेत. पुन्हा एकदा शरद पवार यांच्या नेतृत्वाखाली राष्ट्रवादी काँग्रेसकडे त्यांची पावले वळू लागली आहेत. भाजपाचे अध्यक्ष जे. पी. नड्डा यांच्याशी भेट झाल्यानंतर एकनाथ खडसे यांनी पुन्हा एकदा आपण भाजपामध्ये आलो असल्याची जाहीर घोषणा केली होती. पण महाराष्ट्राच्या पातळीवर एकनाथ खडसे यांना पक्षामध्ये सहभागी करून घेण्यासाठी कोणताही कार्यक्रम झाला नाही. खडसे आमच्यासोबत आहेतच अशा प्रकारची वक्तव्य करण्याव्यतिरिक्त महाराष्ट्रातील भाजपच्या नेत्यांनी याबाबत कोणतीही प्रतिक्रिया दिली नव्हती.

विद्यमान उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस जेव्हा मुख्यमंत्री होते तेव्हा त्यांच्या मंत्रिमंडळामध्ये मंत्री असलेल्या एकनाथ खडसे यांना भ्रष्टाचाराच्या आरोपामुळे मंत्रिपद सोडावे लागले होते. त्यानंतरच खडसे आणि फडणवीस यांच्यामध्ये शीतयुद्ध सुरु झाले. त्यातच देवेंद्र फडणवीस यांचा उजवा हात असलेले गिरीश महाजन हेसुद्धा जळगाव जिल्ह्यातील प्रभावशाली राजकीय व्यक्तिमत्त्व असल्याने त्या जिल्ह्यामध्येसुद्धा एकनाथ खडसे यांची राजकीय कोंडी करण्याचे काम महाजन यांनी केले होते. एकनाथ खडसे यांनी जेव्हा राष्ट्रवादी काँग्रेसमध्ये प्रवेश केला तेव्हा महाविकास आघाडीचे सरकार राज्यात होते. तेव्हा गृहमंत्री पदावर असलेल्या अनिल देशमुख यांना सांगून खडसे यांनी गिरीश महाजन यांच्या विरोधात गुन्हा दाखल करण्याचा कट रचला होता, अशा प्रकारचा आरोपही महाजन यांनी केला. देवेंद्र फडणवीस आणि गिरीश महाजन हे महाराष्ट्रातील प्रभावशाली नेते असल्याने भाजपातील आपल्या प्रवेशाला त्यांचा अडसर ठरत असल्याचे एकनाथ खडसे यांनी अनेक वेळा जाहीर केले. केंद्रातील नेत्यांपेक्षाही फडणवीस आणि महाजन मोठे नेते असल्याचा उपरोक्तिक टोलाही त्यांनी मारला. दीर्घकाळ राजकारणात असलेल्या एकनाथ खडसे यांच्यासारख्या मोठ्या नेत्याची ही राजकीय मनस्थिती निश्चित समजून घेण्यासारखी आहे.

भाजपच्या स्थापनेपासून या पक्षासोबत असणार्या एकनाथ खडसे यांनी केवळ राजकीय अपरिहार्यतेतून हा पक्ष सोहऱ्या राष्ट्रवादी काँग्रेसमध्ये प्रवेश केला होता. त्यांची नाळ मुळातच भारतीय जनता पक्षासोबत जोडली गेली आहे. उत्तर महाराष्ट्रात आणि आजूबाजूच्या जिल्ह्यांमध्येसुद्धा पक्षवाढीचे काम करण्यामध्ये एकनाथ खडसे यांचा मोठा वाटा होता. पण पक्षाने आपल्या या कामगिरीची योग्य दखल कधीच घेतली नसल्याची त्यांची तक्रार कायम होती. देवेंद्र फडणवीस मुख्यमंत्री असतानाच्या कालावधीत एकनाथ खडसे यांच्यावर जे भ्रष्टाचाराचे आरोप झाले तेव्हा आपल्याला फडणवीस यांच्याकडून राजकीय संरक्षण मिळेल असे खडसे यांना वाटत होते; पण तरे झाले नाही. दुसरीकडे त्यांच्या जळगाव जिल्ह्याच्या पातळीवरही त्यांना गिरीश महाजन यांचा राजकीय विरोध कायमच राहिला. अशी सर्व परिस्थिती असताना एकनाथ खडसे यांची सध्याची अवस्था ‘एकटा’ अशीच झाली आहे. कारण एकतर ते राष्ट्रवादी काँग्रेसच्या उमेदवारीवरून महाराष्ट्र विधान परिषदेवे सदस्य झाले आहेत. त्यांनी काही दिवसांपूर्वीच भाजपमध्ये जात असल्याचे जाहीर केले;

पण भाजपने मात्र अधिकृतपणे अद्याप खडसे यांना पक्षात घेतलेले नाही. साहजिकच हा राजकीय गोंधळ संपवण्याचे काम स्वतः एकनाथ खडसेच करू शकतात आणि त्या दिशेने त्यांच्या हालचाली होत असल्याचे स्पष्ट होत आहे. महाराष्ट्रातील महायुतीचे सरकार जाऊन त्या ठिकाणी महाविकास आघाडीचे सरकार येणे योग्य ठरेल, अशा प्रकाराची जी इच्छा त्यांनी दोन-तीन दिवसांपूर्वी व्यक्त केली त्यातून त्यांची ही राजकीय भूमिका स्पष्ट होते. खडसे यांच्यासारख्या ज्येष्ठ नेत्याचा योग्य सन्मान राखून जर पक्षात प्रवेश झाला नाही तर ते कोणत्याही क्षणी पुन्हा राष्ट्रवादी काँग्रेसमध्ये जाऊ शकतात हे उघड आहे. भाजपच्या महाराष्ट्रातील नेत्यांना याची कल्पना नसेल असे नाही; पण अंतर्गत राजकारणामुळे या सगळ्या गोष्टी घडत आहेत. विद्यमान केंद्रीय मंत्री रक्षा खडसे यांनी म्हटल्याप्रमाणे एकनाथ खडसे जर भाजपमध्ये आले तर त्याचा उत्तर महाराष्ट्रामध्ये भाजपाला फायदाच होणार आहे. पण याची कोणतीही जाणीव देवेंद्र फडणवीस आणि गिरीश महाजन या नेत्यांना आहे असे दिसत नाही. साहजिकच केंद्रातील नरेंद्र मोदी, अमित शहा किंवा जे. पी. नड्डा या नेत्यांनी दबाव आणला तरच आता एकनाथ खडसे अधिकृतपणे भाजपमध्ये येऊ शकतील अन्यथा ते पुन्हा पवार यांच्या नेतृत्वाखाली राष्ट्रवादी काँग्रेसमध्ये जाऊन ही सर्व अनिश्चितता संपवून टाकतील. अर्थात एकनाथ खडसे यांच्याबाबत चालू असणारे हे राजकारण निश्चितच महाराष्ट्रातील पक्षांतर्गत राजकारणाचा एक नकारात्मक पैलू स्पष्ट करणारा आहे, हे नाकारालन चालणार नाही.

स्वीडनमध्ये दोन वर्षांखालील मुलांना मोबाइल व टिळी पाहण्यास बंदी! हाच नियम भारतात सुध्दा लागु व्हायला हवा.

आज फक्त स्वीडनमध्येच नाही तर संपूर्ण जगात टिळ्यांची आणि मोबाईलच्या अती वापरामुळे दुष्परिणामाला सुरुवात झाली आहे. कारण टीव्ही आणि मोबाईलने लहान मुलांसह संपूर्ण मानवजातीला रीस्ते नाते तोहून आपलेसे करून ठेवले आहेत. यामुळे लहान मुलांचे बालपण हिरावते आहे.टिळ्यांची आणि मोबाईलचा दुष्परिणाम लहान मुलांवर मोठ्या प्रमाणात होऊन पुढील आयुष्यासाठी धोका निर्माण करण्याचे चिन्ह स्पष्ट दिसत आहे.कारण यामुळे अनेक नवीन -नवीन आजार जन्म घेऊ शकतात आणि घेत आहे. आधुनिक काळात लहान मुले रडायला लागली की त्यांच्या हातात मोबाईल देऊन त्यांना शांत करण्याचा प्रयत्न केला जातो आणि ती प्रथा जगातील अनेक देशांमध्ये आहे.याचा दुष्परिणाम स्वीडनमध्ये दिसायला लागला आहे.त्यामुळे आता स्वीडनमध्ये दोन वर्षांखालील मुलांना मोबाईल, टीव्ही पाहण्यास बंदी घालण्यात आली आहे.एका पाहणीनुसार १३ ते १६ वयोगटातील स्वीडिंश किशोरवयीन मुले शाळेबाहेर पडल्यानंतर दररोज सरासरी साडेसहा तास मोबाईल, टीव्हीवर घालवत आहेत.८ तासांपेक्षा जास्त वेळ स्क्रीनवर अमेरिकेतील किशोरवयीन मुले घालवत आहेत. हीबाब भविष्यासाठी अत्यंत घातक आहे.देशांच्या आरोग्य संस्थेच्या मते मोबाईल आणि टीव्ही स्क्रीनचा वापर शारीरिक आणि मानसिक आरोग्यावर नकारात्मक परिणाम करीत असल्याने लहान मुलांना डिजिटल मिडिया आणि टेलिविजन पासुन पूर्णपणे दुर ठेवले पाहिजे.मोबाईल, टीव्हीच्या अतिवापरामुळे कौटुंबिक संवाद आणि शारीरिक व्यायाम बंद झाले आहे.आपण म्हणतो बालपण देगा देवा!परंतु आज आपले बालपण मोबाईल आणि टीव्हीने हिरावून घेतले आहे ही अत्यंत चिंताजनक बाब आहे. स्मार्टफोन दिवसंदिवस छोट्या-छोट्या बालकांसाठी व युवावर्गासाठी घातक सिद्ध होत.त्याचप्रमाणे शाळांमध्ये व ऑनलाईन शिक्षणप्रणालीमध्ये विद्यार्थीर्वग मोबाईलचा मोठ्या प्रमाणात वापर करीत आहे व यांचे दुष्परिणाम हळूहळू सामोरं येतांना दिसत आहे.एक वर्षांवरील मुल रडतात म्हणून आई-वडील मुलांच्या हातात मोबाईल देवुन आपली सुटका करून घेतात.याचेही दुष्परिणाम हळूहळू समोर येतांना दिसत आहे.याचेच प्रायश्चित्त आज स्वीडिंश किशोरवयीन मुले भोगत आहेत.ही परिस्थिती फक्त स्वीडनमध्येच नाही तर भारतासह संपूर्ण जगात आपल्याला पहायला मिळते.यामुळे जगातील संपूर्ण शाळांनी मोबाईलवर बंदी आणावी असा सुचक सल्ला युनेस्कोने सुधा दिला आहे. देशासह जगात डिजिटल क्रांती झाली अवश्य परंतु त्याचा गैरवापर विद्यार्थीच्या व युवकांच्या अंगाशी येतांना दिसत आहे. सोबतच बालवयात आई-वडील मुलांना मोबाईलच्या आहारी टाकतांना दिसतात.स्मार्टफोनमुळे सामाजिक, व्यवहारीक व इतर क्षेत्रात आम्हालग्र बदल झाल्याचे आपल्याला दिसुन येते. आज मोबाईलच्या अतिवापरामुळे कोणीही कोणासोबत समक्ष बोलायला तयार नाही,घरात सर्वसाधारण चर्चा करायला तयार नाही, कोणत्याही गोष्टीची बोलण्यातून देवाणघेवाण किंवा आदानप्रदान होत नाही.कारण एक वर्षांच्या मुलांपासून ते मोठ्या पर्यंत सर्वच घटोनंदंटे मोबाईलमध्ये व्यस्त असतात. पालक आपल्या जबाबदारीपासुन पळ काढण्यासाठी व अतिलाडामुळे चिमुकले सुधा मोबाईलच्या व टिळ्यांच्या आहारी गेले आहेत.यामुळे मानसिक आजार वाढण्याची दाट शक्यता आहे आणि वाढत आहे. मोबाईलच्या गेममध्ये युवावर्ग दिवसंदिवस फसतांना दिसत आहे.याचे मुख्य कारण म्हणजे भारतात युवावर्ग मोठ्या प्रमाणात मोबाईलच्या आदिन झालेले आहेत. यामुळे त्यांना अनेक व्याधींचा सामना करावा लागते आहे. शिक्षण क्षेत्रातील डिजिटल क्रांती विद्यार्थीसाठी चिंताजनक असल्याचे मत युनेस्कोच्या अहवालातून समोर आले आहे.मोबाईलचा अतिरिक्त वापर झाल्याने शैक्षणिक कामगिरी मंदावते.स्क्रीन टाईम वाढल्याने मुलांच्या भावनिक स्थिरतेवर नकारात्मक परिणाम होतो.परिणामी,मुले चिडचिडे व रागीट बनतात असेही युनेस्कोने म्हटले आहे.यामुळे मुलांमधील फिजिकल ऐक्टिविटी दिवसंदिवस मोठ्या प्रमाणात कमी होताना दिसत आहे हा अत्यंत चिंतेचा आणि गंभीर विषय आहे.देशात ७४ टक्के मुले (११ ते १७ वयोगटातील) रोज ३० मिनीटेही मैदानी खेळ खेळत नाही.त्याचप्रमाणे १६ ते ३४ वयोगटातील ५१ टक्के लोक ऑनलाईन खेळ ३-३ तास खेळण्यात मग्र असतात म्हणजेच आजची युवा पिढी मोबाईलच्या खेळांमध्ये (गेममध्ये) मोठ्या प्रमाणात मग्र असल्याचे स्पष्ट दिसून येते.यामुळे शरीराला आवश्यकतेनुसार पाहिजे तेवढा व्यायाम मिळत नाही.डब्ल्युएचओच्या रिपोर्ट नुसार भारतात ११ ते १७ वयोगटातील ७४ टक्के मुले फिजीकल ऐक्टिव्ह नसल्याचे सांगितले जात आहे.म्हणजेच एका आठवड्यात मुलं १५० मिनिटसुधा खेळत नाही किंवा शारीरिक हालचाली ज्या पद्धतीने पाहिजेत त्या पद्धतीने दिसून येत नाही.यावरून स्पष्ट होते की आजचा विद्यार्थीर्वग व युवावर्ग दिवसंदिवस डोक्यानी कीतीही हुशार असेल परंतु शारीरिक दृश्या खालावत असल्याचे दिसून येते. दशातील ४१ टक्के लोक मोबाईलच्या नादामुळे शारीरिक व्यायामाच्या दृष्टीकोनातून ऐक्टिव नसल्याचे दिसून येते.म्हणजे आज बालपणापासुन तर युवा वर्गपर्यंत आणि युवावर्गापासुन तर वयस्कर लोकांना सुद्धा मोबाईलने चांगलेच जखडल्याचे आपण पहातो.यामुळे शरीराला ज्या पद्धतीने आणि ज्याप्रमाणात व्यायामाची आवश्यकता आणि गरज आहे तो मिळत नसल्याने अनेक व्याधी किंवा आजार बालकांमध्ये, युवावर्गमध्ये व अन्य लोकांमध्ये दिसून येते व यांचा आरोग्यावर मोठ्या प्रमाणात विपरीत परिणाम होत आहे.आज भारतातच नाही तर संपूर्ण जगात मोबाईल शिवाय जिवन अधुरे असल्याचे सर्वांना वाटते. परंतु मोबाईलचा वापर दिवसंदिवस मानवाच्या दृष्टीकोनातून घातक सिद्ध होत आहे हेही तितकेच सत्य आहे याला कोणीही नाकारू शकत नाही. म्हणजेच मोबाईलचा अती वापर जीव घेणा सीध्द होवू शकते यालाही नाकारता येत नाही.मानवाच्या मेंदूला (मस्तिष्कला) रक्तपुरवठा व्यवस्थित आणि सुरक्षित झाला नाही तर (स्ट्रोक)होण्याचे मोठे कारण ठरू शकते. स्ट्रोक म्हणजे परालिसीसचा टॅक अथवा लकवा किंवा ब्रेन टॅक असेही म्हणतात.देशात स्ट्रोकच्या आजाराचे जवळपास ६५ लाख रुग्ण असल्याचे सांगितले जाते.म्हणजेच आजच्या घडीला मोबाईलच्या अती वापरामुळे मानवजाती अत्यंत धोकादायक स्थितीत आल्याचे समजते.ही बाब स्पष्ट होते की मोबाईलच्या अती वापरामुळे लडूण, शुगर (मधुमेह), डोब्ल्यांचा आजार ,मानेचा त्रास, हार्टच्या आजारासह अनेक आजार मानवाच्या शरिरात घर करीत आहे.याचे मुख्य कारण म्हणजे शरीरातील अवयवांना पाहिजे त्याप्रमाणात व्यायाम मिळतच नाही.यामुळे ही कठीण परिस्थिती उद्धभवत आहे.मानवाला मोबाईलमुळे व टिळ्यांमुळे जेवढा आनंद मिळतो त्यापेक्षा जास्त धोका मोबाईल व टिळ्यांच्या स्क्रीनमुळे होणाऱ्या आजारामुळे निर्माण होत आहे.त्यामुळे मोबाईलचा वापर कमीत कमी कसा करता येईल व आपल्याला शारीरिक दृश्या कोणताही धोका निर्माण होणार नाही यापद्धतीने मोबाईलचा वापर व्यायला हवा.अमेरिकन केडमी ऑफ पीडियाट्रिक्स या संस्थेने एका संशोधनात म्हटले आहे की दोन ते चार वर्षांच्या मुलांनी दिवसातून फार तर एक तास फोन वापरणे योग्य असल्याचे संशोधनात म्हटले आहे.चार वर्षांपेक्षा जास्त व्यायाम मुलांनी दररोज दोन तास मोबाईल वापरणे योग्य आहे.यापेक्षा जास्त मोबाईल वापरल्यास डोब्ल्यासोबतच मानसिक आरोग्यावरही विपरीत परिणाम होतो यानंतर यांचे भयंकर परिणाम भोगावे लागू शकतात.आपण काय करायचं आणि काय करू नये हे आपणच ठरवू शकतो व धोकादायक वस्तु पासून दुर राहू शकतो.आज आपण पहातो ३ ते २० वर्षे वयोगटातील मुले-मुली टीव्हीही पहाताना, जेवढांना मोबाईललाई चीपकुन रहातात. जनुकाय मोबाईल बीना जिवन अधुरे आहे की काय अशी परिस्थिती दिसून येते.याचा दुष्परिणाम पुढेचालुन भयानक होवू शकतो.छोटे मुले रडायला लागले की आई-वडिल त्यांच्या हातात मोबाईल देऊन मोकळे होतात परंतु हे घातक आहे.त्यामुळे पालकांना आग्रहाची विनंती करतो की मुलांना मोबाईल पासून जितके दुर ठेवता येईल तितके दुर ठेवलेच पाहिजे. यामुळे मुलांना फिजिकल ऐक्टीव्हीटी किंवा व्यायाम करण्याचा मदत होईल.मोबाईलचा अती वापर शरीराला घातक आहेच त्याचबरोबर त्याचा गैरवापर केला तर जीवाला सुधा धोका निर्माण होऊ शकतो आणि होत आहे. आजही लोक वाहन चालवितांना मोबाईलवर बोलत रहातात यामुळे अनेक दुर्घटना झाल्याचे आपण पहातो ॲप्प्सी आणि यामुळे देशात मोठ्या प्रमाणात जीवीत हाणी सुधा झाल्या आहेत. मोबाईल वापरायला हरकत नाही.परंतु त्याचा योग्यवेळी आणि कमीत कमी वापर व्यायला पाहिजे.अन्याथा मोबाईलमुळे जेवढे सुख आणि आनंद मिळतो.त्यापेक्षा हजार पटीने आपल्याला यातना किंवा दुःख भोगाव्या लागतील हेही तितकेच सत्य आहे.त्यामुळे मुलांनी मोबाईल हातात घेण्यापेक्षा पुस्तक, वर्तमानपत्र ज्ञानामुळे मानवाच्या दृष्टीकोनातून घातक सिद्ध होत आहे हेही तितकेच सत्य आहे.त्यामुळे तर बुधीचा विकास झपाट्याने होईल व पुस्तकी ज्ञानामुळे शरीराच्या विकासाला मोठी चालना मिळेल. आपण एकंदरीत विचार केला तर मोबाईल युगामुळे देशातील मातीतील छोटे-छोटे खेळ नामशेष झाले किंवा होण्याच्या मार्गावर आहेत. त्यामुळे अनेक आजारांचा सामना करावा लागतो आहे.आजच्या युवापिढीला जुने खेळ काय होते ते सुद्धा माहिती नाही आणि या संपूर्ण गोष्टी मोबाईलमुळे उद्धभवताना दिसते. म्हणजेच आजचे मोबाईल युग बालकांसाठी,युवा वर्गासाठी किंवा विद्यार्थीना शारीरिक दृश्या अपग करीत असल्याचे दिसून येते.यावरून असे लक्षात येते की वर्चुअल खेळांमुळे रियल खेळ हळूहळू नामशेष होण्याच्या मार्गावर आहेत.आज मोबाईलची दुनिया पहाता असे वाटते कहावा गेयो ओ दिनस्वीडनमध्ये मोबाईल आणि टिळ्यांचे लहान मुलांवर होत आहेत.यावरून स्पष्ट होते की टीव्हीही आणि मोबाईलने स्वीडनमध्ये भयावह रूप धारण केले आहे.त्यामुळे यापासून आपण सर्वांनीच सावधगिरी बालगली पाहिजे.

विवेकवादाने माणूस समृद्ध होते

धर्मनिरपेक्ष पुरोगामी विज्ञानवादी विचार मादण्याच्या विचारवंतं ना विचार मांडतांना मुस्कटदाबी, झुँडशाहीचा सामना करावा लागतो, हे खेदाने म्हणूने लागते. कारण आजही साहित्यिकांवर सातत्याने हल्ले होत आहेत. अभिव्यक्ती, स्वातंत्र्य धोक्यात आले आहे, असे म्हणै वागवे ठरणार नाही. आजचा काळ ज्ञान, विज्ञान आणि तंत्रज्ञानाचा काळ, अशा काळात अंधश्रृद्धा गाडून टाकावी आणि आपलं कर्तव्यकर्म अत्यंत विश्वासाने करीत राहावं, बेद्रकारपणे. कारण माणसाला अंधश्रृद्धा दैववादी बनविते आणि दैववाद हा घातक असतो. विवेकवाद जोपासतांना मनःस्ताप सहन करावा लागतो पण ते कठीण मात्र नक्कीच नाही. यासाठी प्रत्येकानेच एकविसाव्या शतकात वाटचाल करतांना विज्ञानाचा आधार घेवून विवेकवादाचा पुरस्कार करायला हवा. कारण विवेकवादाने माणूस समृद्ध होतो आणि सत्यापर्यंतही पोचतो. विवेकी विचार करतांना बंडखोर व्हावे लागते. पण त्याला प्रतिसादही मिळतो. थोडा त्राग सहन करावा लागतो, एवढेच. २५०० वर्षांपूर्वी तथागत सिद्धार्थ गौतमांनी विज्ञानावर आधारीत धर्म सांगतांना मी तो सांगतो म्हणून स्विकारा असे कधीच म्हटले नाही. उलट तुमच्या विचाराला पटेल तरच स्विकारा असे म्हणून विवेकबुद्धीला आवाहन केले. बौद्धधर्म हा चिकित्सेनंतर सांगितलेला आहे. रोगनिदानानंतर दिलेले औषध आहे. भगवंतानी प्रथम मानवजातीच्या रोगाचे निदान केले. जगात दुःख व दारिद्र्य हे महाभयंकर रोग आहेत. हे या चिकित्सेनंतर शोधलेले उत्तर होय. यालाच बौद्धधर्माचे अधिष्ठान म्हणता येईल. आता प्रश्न उपस्थित होतो की, दुःख व दारिद्र्य हे रोग कोणता धर्म नाहीसा करेल? जो धर्म हे दुःख व दारिद्र्य नाहीसे करण्याचा प्रभावी आणि परिणामकारक मार्ग दाखवू शकत नाही. तो धर्मच होवू शकत नाही. कारण धर्म हा समाजधारणेसाठी आहे, असे डॉ. बाबासाहेब अंबेडकरांनी म्हटले आहे. व्यक्ती स्वातंत्र्यावरती हल्ला करणे हे लोकशाहीला अभिप्रेत नाही. संवैधानिक लोकशाहीमध्ये तर त्या स्वातंत्र्याचा आदरच केलेला आहे. तरी देखील प्रत्येक व्यक्तीला आपले विचार व्यक्त करण्याचे, आपला विचार निर्भिडपणे, अभ्यासपूर्ण पृथक्तीने मांडण्याचे स्वातंत्र्य भारतीय संविधानाने प्रत्येकाला दिलेल आहे. माणूस मारून विचार संपवता येत नाहीत, उलट ते अधिक प्रमाणात फोफावत जातात. डॉ. दाभोळकरांच्या मारेकच्यांचा अद्याप पत्ता नाही, अकरा वर्ष झालीत तरी शासन शोध कार्यस विलंब किंवा कुचराई करते, शासन मारेकच्यांना पाठीशी घालत तर नाही नाही? असा अनाकलनीय प्रश्न निर्माण होतो, असे समजायला हरकत नाही. जगात जे जे वैज्ञानिक होवून गेलेत त्यांनी ग्रंथ व शब्दप्रामाण्यवाद नाकारला. त्यामुळे आपली पिढी सत्यापर्यंत पोहोचू शकली. सत्य जाणून घेण्याच्या एका विशिष्ट भूमिकेतून प्रत्येक माणसाने विचार केला तर विवेकवादी म्हणून जगता येणे शक्य आहे. पण त्यासाठी समाजाच्या निर्माण केलेल्या चौकटी तोडण्याचे धाडस आपल्यात असणे आवश्यक आहे. काही रुढी परंपरांतून आपली सुटका झाली असे आपल्याला वाटत असले तरीही त्या बाबी समाजात पुन्हा डॉंक वर काढु शकतात कारण त्या तात्पुरत्या असतात. त्यामुळे सातत्याने विवेकवादाचा पुरस्कार करणे आवश्यक ठरते. रुढी परंपरेला खतपाणी घालण्यापेक्षा त्याला मुठमाती देणे तितोकेच गरजेचे आहे. समाजातील अनिष्ट प्रथांवर पुराणमतवादावर अंधश्रृद्धांवर प्रहार करून समाजात विवेकवादाची पेरणी करणारे ज्येष्ठ सामाजिक कार्यकर्ते, साधनाकार डॉ. नरेन्द्र दाभोळकर, कॉम्प्रेड गोविंद पानसरे, डॉ. कलबुर्गी आणि पत्रकार गौरी लंकेश या या चारही विचारवंतांना मारण्यासाठी बुरस्ट आणि एकाच विचारधारेचे लोक आहेत यात शंकाच नाही. अंधश्रृद्धा निर्मुलन चळवळीला आयुष्यभर विवेकवादाची पाठराखन करण्याचा डॉ. दाभोळकरांची हत्या हा मोठा धक्का होता. विचारांची लढाई विचारानेच करण्याची परंपरा असलेल्या आणि पुरोगामीचा वारसा सांगण्याच्या महाराष्ट्रात असे घडणे अस्वस्थ करणारे होते. महात्मा फुले, छत्रपती शाह महाराज व डॉ. बाबासाहेब अंबेडकरांच्या विचारांची मशागत झालेल्या महाराष्ट्रात्रे अनेक वैचारिक लढे आणि चळवळी पाहिल्या आहेत. आपल्या विरोधकांना संपविष्याची परंपरा महाराष्ट्रात नाही. ही स्थिती कां निर्माण झाली याची सर्वांनीच अंतर्मुख होवून विचार करण्याची गरज आहे.

मात्र सत्तेच राजकारण करण्याच्या कोणालाच तसे करण्याची गरज वाटत नाही. उलट मतपेद्यांसाठी प्रतिगामी शक्तींना चुचकारण्याचे राजकारण केले आहे. परिणामी सामाजिक स्वास्थ्य हरवत असुन अनिष्ट प्रथा परंपराकडे जातीय आणि धार्मिक चष्यातून पाहिले जात आहे. आपल्या एखाद्या मुद्याला विरोध करण्या शत्रुच असल्याची प्रवृत्ती वाढत आहे. दाभोळकर, पानसरे यांच्या हत्येमारे हीच प्रवृत्ती आणि विकृती आहे. विवेकानने विचार करणे, आपल्या विरोधकालाही त्याचे विचार व्यक्त करण्याची संधी देणे, अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य राखणे, विज्ञानाच्या कसोट्यांवर तपासुन पाहणे हे सारे हरवू लागले की काय असा प्रश्न त्यामुळे पडतो. दुर्देव असे आहे की हे सारे कळत असुनही समाज, राजकिय पक्ष डोळ्यावर झापड बांधुन त्याच्याकडे दुर्लक्ष करीत आहेत. महाराष्ट्र भर तथा महाराष्ट्राबाहेर ही फिरतांना अशिक्षित, अर्धशिक्षित व उच्चशिक्षित समाज श्रद्धेच्या नावाखाली अंधश्रृद्धेला बळी पडतो आहे व त्यामुळे त्याचे ऐच्छिक, आर्थिक, शारीरिक, मानसिक नुकसान होत आहे, याची जाणीव डॉ. नरेन्द्र दाभोळकर यांना झाली होती, म्हणूनच या बाबी संविधानाच्या तत्वांने कायद्याचा आग्रह धरीत थांबविष्याचा आग्रही प्रयत्न त्यांनी केला होता. या प्रयत्नाच्या जवळपास अंतिम टप्प्यावर ते असतांना त्यांची जाणीवपूर्वक हत्या करण्यात आली. विज्ञानाच्या कसोटीवर आपल्या श्रद्धा तपासुन घेत वाटचाल करण्यासाठी आवश्यक असलेल्या चर्चेचं व्यासपीठ उपलब्ध करून देण्याची खरी गरज आहे. याच संदर्भात राजश्री शाह महाराजांनी तर अंधश्रृद्धेवर कडाडुन हल्ला चढवत म्हटले होते की, अंधश्रृद्धा हा मनुष्याच्या प्रगतीतील अडथळा असुन धार्मिक रुढी आणि प्रथामुळे मनुष्य आपलं मनुष्यत्व गमावतो आणि पश्चप्रमाणे वर्तन करू लागतो. ईश्वरावर श्रद्धा ठेवून अंधश्रृद्धा टाळता येते, हे ही निश्चुन सांगितले. एकविसाव्या शतकात आपण विज्ञान-तंत्रज्ञानाच्या आधारे मोठी प्रगती साधत असतांना विज्ञानाचा पाया असलेलं तर्कसुत्र विसरलो, तर विनाश अटल आहे. अशा या काळात आपण विज्ञानिक दृष्टिकोणाचा अंगीकार करण्यासाठी प्रयत्न करणे याचं अनन्यसाधारण महत्व आहे.

* * * * *

प्रभाकर सोमकुवा
नागार

नागपूर

ଦୁର୍ଘନା କ୍ର : ୯୧୯୧୨୫୫୧୫୨

